

Berlinmuren

I udstillingen på 1. sal er der et tema om Berlinmuren. Her fortælles der bl.a. om den 19-årige østtyske soldat, Conrad Schumann, der d. 15. august 1961 hoppede over pigtråden til Vestberlin.

Læs her en artikel fra Jyllandsposten 24.11.2015, som uddyber den både heltemodige, men også tragiske historie om Conrad Schumann.

<https://jyllands-posten.dk/premium/indblik/Kultur/ECE8190554/ikonisk-foto-soldaten-der-flygtede-fra-forhad-til-regime-siden-fra-beroeemmelse-og-skyldfoeelse/>

Se filmklip af Conrad Schumanns berømte flugt (engelsk):

<https://youtu.be/r4KBziYZvJY>

Dilemmaspil: Vil du flygte fra DDR

<https://www.dr.dk/viden/webfeature/skole-vil-du-flygte-fra-ddr>

Slå løs på Berlinmuren og se, hvad der venter på den anden side.

https://www.dr.dk/historie/webfeature/bm-fald-10-ting-i-vest?fbclid=IwAR3WWowHeeSr82la4In5xw_hrYINWm60Qsx5sPfrudw5RT3ooz57ONxcQss

Video (på engelsk) om opbygningen af Berlinmuren.(10:39)

<https://www.youtube.com/watch?v=OwQsTzGkbiY>

Kildeopgave

I følgende to tekster er Berlinmuren beskrevet med henholdsvis østtyske og vesttyske øjne.'

- Hvilke årsager fremhæves dels i den vestlige og dels i den østtyske skolebog om årsagerne til Berlinmurens opførelse?

Kilde 1:

En vesttysk skolebog om årsagen til Berlin-muren

Også efter 1953 så Ulbricht sig stillet over for en opposition inden for partiet, og dennes mål var at skabe et SED, der var befriet for stalinisme og i sine anskuelse var politisk fuldstændigt uafhængigt.

Anholdelser og langvarige fængselsstraffe knækkede den nationalkommunistiske oppositionsgruppe. I begyndelsen af 1958 kunne Ulbricht fjerne sine sidste modstandere fra partiledelsen.

Mens den indre tyske rejsetrafik blev begrænset voldsomt og grænseafspærringerne blev skærpet, gik SED, idet man overvurderede sine økonomiske muligheder, i gang med det ambitiøse forehavende, nemlig at indhente og delvis endog overhale Forbundsrepublikken, hvad angår forbruget af vigtige produkter pr. indbygger. Man påbegyndte en række store investeringsprojekter: storkraftværker på basis af brunkul syd for Berlin, den oversøiske havn i Rostock, en udvidelse af de kemiske værker i Mellemtyskland og den 4200 kilometer lange jordolieledning fra Ural-området til Schwedt an der Oder. Samtidig blev kollektiviseringen af landbruget forceret. Bønderne havde her valget mellem 2 grundtyper af landbrugsmæssig produktionsfællesskab (LPG). I den første type skulle bonden blot aflevere sin jord til kollektivet, i den anden type skulle han aflevere både jord og inventar.

De fleste flygtninge kom over Berlin. I slutningen af 1958 krævede Sovjetunionen, at de allierede tropper skulle trækkes ud af byen. Vestberlin skulle blive til en fristad. Det kom til en Berlin-krise, der blev endnu mere skærpet ved at flygtningetallene blev ved med at stige.

Den 13. august 1961 afspærrede DDRs væbnede styrker, sikret af en erklæring fra Warszawapagt-landene, grænsen mellem de vestlige sektorer og østsektoren i Berlin og påbegyndte Berlin-muren ved at bygge omfangsrige afspærringsbefæstninger. Dermed var Østberlin og DDR fuldstændigt afsondret fra Vesten. Da der blev skudt på enhver flygtning, der forsøgte at overskride de stadigt bedre udbyggede afspærringsanlæg, var det i fremtiden så godt som umuligt og hele tiden forbundet med den største livsfare at forlade DDR. DDRs indbyggere måtte affinde sig med at leve i deres stat.

Kilde 2:

Fra det østtyske ugeblad for børn Trommel (Trommen). I nr. 16 fra 1980 stod der bl.a. følgende om Berlinmuren:

"Socialismens succes og dens voksende internationale anerkendelse skabte en voldsom opblomstring af imperialismens had til Øst-tyskland. Det skete især i Vest-tyskland. [Imperialisterne i Vest-tyskland] prøvede at skade os overalt, hvor det var muligt. Vores fjender brugte især den åbne grænse til Vest-Berlin. Men det var ikke nok for dem. Imperialisterne planlagde en krig. Men deres planer blev opdaget i tide. I samarbejde med Sovjetunionen og de andre stater i Warszawa-pagten stoppede vi Vestens planer den 13. august 1961. Vi lukkede vores grænser."

Berlinmurens historie i korte træk.

Ved [Potsdam-konferencen](#) (17. juni - 2. august 1945) deler de allierede - USA, Storbritanien, Frankrig og Sovjet - Tyskland og Berlin i fire sektorer.

I årene der følger skærpes forholdet mellem Sovjet og de øvrige allierede.

Den 23. maj 1949 dannes Bundesrepublik Deutschland (hovedstad: Bonn) og den 7. oktober samme år DDR (hovedstad: Østberlin).

Den 5. maj 1955 afsluttes officielt de allieredes besættelse af Vesttyskland.

Walter Ulbricht udnævnes den 12. september til leder af DDR

I takt med at Den Kolde Krig tager til i styrke stiger antallet af flygtninge fra DDR/Østberlin til Vesten eksplosivt.

Derfor beslutter Ulbricht med støtte fra Sovjet at opføre en mur, der tværs igennem Berlin markerer grænsen mellem øst og vest.

13.08.61 - Konstruktionen af den 165 km. lange Berlinmur indledes. I de første dage markeres grænsen med pigtråd, men dette erstattes i ugerne efter af en høj skarpt bevogtet mur.

15.08.61 - Som den første uniformerede østtysker flygter Conrad Schumann over pigtråden og billedet af ham bliver siden et symbol på den kolde krig og dens store menneskelige omkostninger.

26.06.63 - USAs præsident John F. Kennedy holder foran rådhuset i Schöneberg i Berlin sin berømte tale, der rummer udsagnet "Ich bin Ein Berliner".

13.09.64 - Martin Luther King besøger Berlin og han krydser grænsen mellem Øst- og Vestberlin med sit American Expresscard som ID. Sidst på dagen talte han til en stor forsamling i Schöneberg, hvor Kennedy talte året før.

01.08.73 - Walter Ulbrecht dør på sit kontor. I tre år erstattes han af Willi Stoph, der siden blev erstattet af Erich Honecker, der var dybt involveret i planlægningen og opførelse af Muren.

11.06.82 - USAs præsident Ronald Reagan besøger første gang Berlin. Han vender tilbage i 1987, og det er ved den lejlighed, at han på Brandenburger Tor udtaler de senere så berømte ord: *"Mr. Gorbatsjov, tear down this wall"*.

19.08.89 - 700 DDR-flygtningen krydser græsen mellem Ungarn og Østrig og blandt andet dette er begyndelsen til, at en længe ulmende utilfredshed munder ud i et decideret østtysk oprør.

04.10.89 - Der finder massedemonstrationer sted i både Leipzig, Dresden og i Østberlin. Presset på Honecker er så voldsomt, at han den 18. oktober træder tilbage som stats- og partileder.

07.11.89 - Efter yderligere demonstrationer træder hele DDRs regering tilbage.

09.11.89 - Günter Schabowski - talsmand for den faldne DDR-regering - meddeler om aftenen, at borgerne i Berlin frit kan rejse frem og tilbage over grænsen (Muren). Meddelelsen kom muligvis ved en fejl en dag for tidligt, men fra det tidspunkt var Muren reelt historie. Få måneder senere var meget store dele af muren fjernet.